

- Fáze před vlastní inspekcí poskytuje škole relativně krátké období na přípravu v návaznosti na definovaný orientační rámec kvality. Škola tak má mimo jiné příležitost realizovat sebehodnocení a diskutovat vlastní profil kvality. Zároveň jsou dopředu zasílány dotazníky na cílové skupiny žáků školy a jejich rodičů respektive pracovníky školy s cílem identifikovat jejich názory.
- Fáze realizace inspekce je spojena s identifikací skutečné reality na škole s tím, že inspektoři navštěvují hodiny a pozorují dění ve výuce a dále realizují rozhovory s relevantními aktéry.
- Výstupem fáze po inspekci je zpracovaná inspekční zpráva, která je vydávána s různým časovým odstupem v různých spolkových zemích. Inspekční zprávy jsou veřejné a jsou určeny jak pro zřizovatele, tak pro širokou veřejnost. Součástí zprávy je i návrh opatření ke zvýšení kvality školy. Poznamenejme, že škola má možnost na obsah inspekční zprávy reagovat.

Cyklus inspekci probíhá jednou za 4-6 roků, přičemž v současnosti probíhá druhé kolo inspekci, což umožňuje srovnání poznatků v čase (Kolkmann 2012). Konečně posledním zde uváděným poznatkem relevantním k práci školní inspekce v Německu je posilování její poradní role, jako impulsu pro zvyšování kvality vzdělávání, na úkor role kontrolní spojené s hodnocením souladu činnosti školy se zákonem (viz Lohmar a Eckhardt 2011, Kolkmann 2012).

Vedle práce školní inspekce je druhým externím nástrojem pro hodnocení kvality škol celoplošné testování VERA 3 a VERA 8. Povaha tohoto hodnocení umožňuje srovnání výsledků škol mezi sebou (Böhme et al. 2012). Nicméně jeho primární zájem není orientován na srovnávání škol, nýbrž působí jako diagnostický nástroj pro zjišťování vzdělávacích potřeb žáků (viz např. Hausknecht et al. 2010, Sachse et al. 2009, Emmrich et al. 2012, IQB 2011, IQB 2013).

Podoba hodnocení celého vzdělávacího systému Německa je utvářena od roku 2006 v návaznosti na přijetí německé strategie monitoringu vzdělávání⁵² (viz IQB 2013). Součástí této strategie jsou čtyři základní elementy v podobě (viz IQB 2013, Böhme et al. 2012, Lohmar a Eckhardt 2011, Sachse et al. 2009, Emmrich et al. 2012, OECD 2006):

- účasti Německa v mezinárodních šetřeních PISA, PIRLS, TIMSS či dalších,
- národního testování německých vzdělávacích standardů na výběrovém vzorku škol⁵³,
- plošného srovnávacího testování národních standardů na úrovni spolkových zemí (VERA 3, VERA 8),
- indikátorově založené národní zprávy a zprávy spolkových zemí o stavu vzdělávání vydávané od roku 2006 každé dva roky doplněné o tematicky založené analýzy aktuálních problémů německého vzdělávacího systému.

Podstata tří uvedených šetření se odlišuje ve vztahu k jejich podobě, četnosti, cíli využití, prostorové úrovni hodnocení i způsobům realizace. Tabulka 1-4 představuje hlavní rozdíly v tomto směru, když naznačuje, že zejména plošné srovnávací testování národních standardů na úrovni spolkových zemí (VERA 3, VERA 8) není primárně zaměřeno na hodnocení německého vzdělávacího systému. Konečně v rámci hodnocení německého vzdělávacího systému nelze opomenout cíle formulované v rámci strategie Evropa 2020, které jsou pro oblast počátečního vzdělávání relevantní zejména ve vztahu k ukazateli podílu osob ve věkové kategorii 18-24 let, kteří nedosahují vyššího sekundárního vzdělání nebo dlouhodobější účasti v neformálním vzdělávání (Lohmar a Eckhardt 2011).

⁵² Gesamtstrategie der Kulturministerkonferenz zum Bildungsmonitoring

⁵³ Testování probíhá v předmětech, pro které byly definovány národní standardy (Böhme et al. 2012).